ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು

ನಾಗರತ್ನಾ ಭಾವಿಕಟ್ಟಿ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ವಿ.ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ವಸ್ತದ ಪ.ಪೂ ಕಾಲೇಜು, ಹುನಗುಂದ.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18008109

ABSTRACT:

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ 15 ಮಹಿಳೆಯರು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸಮಾನತೆ, ಲಿಂಗ ನ್ಯಾಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಸ್ವರೂಪ ಬಲಪಟ್ಟಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಾಖಲೆಗಳು, ಭಾಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯವಿವರಣೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಮಹಿಳೆಯರ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಸಮಾವೇಶಿತ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ದಾಖಲಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

KEYWORDS:

ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ, ಲಿಂಗಸಮಾನತೆ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು 1946 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು 389 ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 15 ಮಂದಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅವಕಾಶ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಪುರುಷರ ಸಹವರ್ತಿಗಳ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಈ ಸವಾಲುಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದೇ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

1. ಅಮ್ಮು ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್:

ಅಮ್ಮು ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಅವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಮಲಬಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಈಗಿನ ಕೇರಳದ ಪಾಲಕ್ಕಾಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೊನ್ನನಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆನಕ್ಕರ ಎಂಬಲ್ಲಿ 22ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 1894 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಅವರು 1946 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು 24ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1949ರಲ್ಲಿ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಆ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಇವರು ''ಭಾರತವು ತನ್ನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊರಗಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವೀಗ ಹೇಳಬಹುದು'' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇ1ವರು ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನದ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.

2. ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ವೇಲಾಯುಧನ್:

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ವೇಲಾಯುಧನ್ ಅವರು 1912ರ ಜುಲೈ 4ರಂದು ಕೊಚ್ಚಿಯ ಬೋಲ್ಗಟ್ಟಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಪುಲಯ ಸಮುದಾಯದ ನಾಯಕಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರು 1946ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ದಲಿತ ಮಹಿಳೆ ಎನಿಸಿದರು. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಗಳ ವೇಳೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. 'ನೈತಿಕ ರಕ್ಷಣೆ' ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಬದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಅವರು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. 1948 ರ ನವೆಂಬರ್ 8 ರಂದು ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಂತಿಮ ಕರಡನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ 11ನೇ ವಿಧಿಯ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 1948 ರ ನವೆಂಬರ್ 29 ರಂದು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯು ಜಾತಿ

ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. "ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾರ್ಯವು ಕಾನೂನಿನ ನಿಜವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ; ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ 17ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.

3. ಬೇಗಂ ಐಝಾಝ್ ರಸೂಲ್:

ಮಾಲೇರ್ ಕೋಟ್ಲಾದ ರಾಜಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅವರು ನವಾಬ್ ಐಝಾಝ್ ರಸೂಲರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರು. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾನವನ್ನು ಅವರು ದೃಢವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು, ಅಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತ್ಯಜಿಸಲು ಮುಸ್ಲಿಂ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆ, ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಸಂವಿಧಾನದ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಚಿವರಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಉಪನಾಯಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

4. ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ದೇಶ್‌ಮುಖ್:

ದುರ್ಗಾಬಾಯಿಯವರು 15 ಜುಲೈ 1909ರಲ್ಲಿ ರಾಜಮುಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ತಮ್ಮ 12ರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಲು ವಯಸ್ಸನ್ನು 35 ರಿಂದ 30 ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ನೀತಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಿಳಿದರು; ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಬಲವಂತದ ಹೇರಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯಲು 15 ವರ್ಷಗಳ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ಇವರು ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಏಕೈಕ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಆಂಧ್ರ ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಕಲಚೇತನರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. 1975 ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದರು. ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಡಾ. ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ದೇಶಮುಖ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

5. ಹಂಸಾ ಜೀವರಾಜ್ ಮೆಹ್ತಾ:

ಬರೋಡದ ದಿವಾನ ಮನುಭಾಯ್ ನಂದಶಂಕರ ಮೆಹ್ತಾ ಅವರ ಮಗಳಾಗಿ ಜೂನ್ 3, 1879ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಂಸಾ ಅವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಿತಿದ್ದರು. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಅವರು ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ

ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಅವರು 1946 ರಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಾರ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1947 ರಂದು ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರವಾಗಿ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಅವರ ಕಾರ್ಯವು, ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೊಸ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ವಹಿಸಿದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಅವರು ಬಲವಾದ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. "ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಆರ್ಥಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯವನ್ನು, ಕೋಟಾ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರರಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅವರ ನೇಮಕಾತಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು "ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷರು ಸ್ವತಂತ್ರರು ಮತ್ತು ಸಮಾನರು" ಎಂಬ ಪದಗುಚ್ಛವನ್ನು "ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರು ಸ್ವತಂತ್ರರು ಮತ್ತು ಸಮಾನರು" ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಬಲವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು, ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಪಸಮಿತಿ, ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲೂ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಮೀಸಲಾತಿ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು. ಹಂಸಾ ಮೆಹ್ತಾ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞೆ, ಬರಹಗಾರ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

6. ಕಮಲಾ ಚೌಧರಿ:

ಕಮಲಾ ಚೌಧರಿಯವರು 1908 ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 22 ರಂದು ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು 1946 ರಲ್ಲಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ (ಈಗ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ) ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಕರೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ, ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಅವರು ಚರಖಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಕಮಲಾ ಚೌಧರಿಯವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್ ಅನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಇವರು ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ಮಾದ್ (ಪ್ಯಾಶನ್), ಪಿಕ್ನಿಕ್, ಯಾತ್ರಾ (ಜರ್ನಿ) ಮತ್ತು ಬೆಲ್ ಪತ್ರ (ಲೀಫ್ ಲೆಟರ್) ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

7. ಲೀಲಾ ರಾಯ್:

ಲೀಲಾ ರಾಯ್ ಅವರು ಅಸ್ಸಾಂನ ಗೋಪಾಲಪುರದಲ್ಲಿ 1900ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. 1923ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ 'ದೀಪಾಲಿ ಸಂಘ' ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಯಕರು ಈ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1926ರಲ್ಲಿ

ಅವರು ಡಾಕ್ಕಾ ಮತ್ತು ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ‘ಛಾತ್ರಿ ಸಂಘ’ (ಛಾತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಬಂಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ ‘ಡಾಕ್ಕಾ ಮಹಿಳಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಂಘ’ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕವಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದಿದ್ದ ‘ಜಯಶ್ರೀ’ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕಿಯಾದರು. ಲೀಲಾ ರಾಯ್ ಅವರು ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು. 1946 ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಿಂದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾದರು, ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು, ಸಮರ ಕಲೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ, ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳಾದ ಸಮಾನತೆ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಲೀಲಾ ರಾಯ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿತ್ತು.

8. ಮಾಲತಿ ಚೌಧರಿ:

ಮಾಲತಿ ಚೌಧರಿಯವರು 1904ರಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಎನಿಸಿರುವ ಪೂರ್ವ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. 1921ರಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರರ ಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್ ಅವರ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. 1933ರಲ್ಲಿ ಅವರು, ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ‘ಉತ್ಕಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕರ್ಮಿ ಸಂಘ’ ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಇದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಒರಿಸ್ಸಾ ಘಟಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮಾಲತಿ ಚೌಧರಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಯಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು; ಅವರು ಉತ್ಕಲ್ ನವಜೀವನ ಮಂಡಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದರು, ಸಂವಿಧಾನದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

9. ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ:

ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರು ಅಲಹಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರು. 1930 ಮತ್ತು 1940ರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ, ಬಂಧನದ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ (ವಿಧಿ 22), ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಕನಿಷ್ಠ ವಯಸ್ಸನ್ನು 35 ರಿಂದ 30ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜವಾದಿಯಾಗಿದ್ದು ಜಾತ್ಯತೀತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಜೈಲುವಾಸ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಭಾರತದ ಜನರಿಂದ' ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ವಿಧಿ 15ಎ (ಸಂವಿಧಾನದ 22ನೇ ವಿಧಿ) ಯಲ್ಲಿ ಬಂಧನದ ಸಮಯದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಂಧಿತರಿಗೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಭತ್ಯೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಜಾತ್ಯತೀತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣವು "ಜೀವನೋಪಾಯದ ಹಕ್ಕು

ಮತ್ತು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹಕ್ಕು" ಎಂಬ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಯು ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಭಾಗವಾಗಬೇಕು, ಇದು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನೇಕ ಆರಂಭಿಕ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ದೇಶದ ಏಕತೆಗಾಗಿ, ಅನುಮೋದಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಅವರು ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

10. ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಮೃತಾ ಕೌರ್:

ಅಮೃತಾ ಕೌರ್ ಅವರು 1889ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 2ರಂದು ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದರು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅದೇ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದರು. ಕಪೂರ್ತಲಾದ ರಾಜನ ಮಗನಾದ ಹರ್‌ನಾಮ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಮಗಳಾದ ಅಮೃತಾ ಕೌರ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಡೋರ್ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಶೇರ್ಬೋರ್ನ್ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು. ಆದರೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ 2ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ 16 ವರ್ಷ ದುಡಿದರು. ಅ3ಮೃತ್ ಕೌರ್ 1930 ರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರೊಂದಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕೌರ್ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಮೀಸಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಡಲಿಲ್ಲ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಮೂಲಕವಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ಸಮಾನತೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಂಸಾ ಮೆಹ್ತಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ "ಧರ್ಮ ಮುಕ್ತ ಆಚರಣೆ" ಯನ್ನು "ಧಾರ್ಮಿಕ ಆರಾಧನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ" ದೊಂದಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವೆ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (AIIMS) ಸ್ಥಾಪಕಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗಾಗಿ ವಾದಿಸಿದರು.

11. ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್:

ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಬಲವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೋಷಕರ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನತೆ, ಏಕರೂಪದ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆ ಹಾಗೂ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ರದ್ದತಿಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ವಾದ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾನೂನು ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನಡೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳ ಅಗತ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ಪೌರತ್ವ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ರೇಣುಕಾ ರಾಯ್ ಅವರು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

12. ಸರೋಜಿನಿದೇವಿ ನಾಯ್ಡು:

ಫೆಬ್ರವರಿ 13, 1879ರಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ನೇರವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು, ಇದು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿತು. ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆಗಾಗಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು, ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ ಜಾತ್ಯತೀತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿತು. ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು, ಸಂವಿಧಾನದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಇವರನ್ನು ಭಾರತದ ಕೋಗಿಲೆ (ನೈಟಿಂಗೇಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. "ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ಭಾರತೀಯ ನವೋದಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದರು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು" ಎಂದು ಬಪ್ಪಾದಿತ್ಯ ಬಂಡೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

13. ಸುಚೇತಾ ಕೃಪಲಾನಿ:

ಸುಚೇತಾ ಕೃಪಲಾನಿ ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು, ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪ-ಕಮಿಟಿಗಳ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಹಾಡಿದರು, ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪಕಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಂವಿಧಾನದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಕೆಲವೇ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಸಂವಿಧಾನದ ಚಾರ್ಟರ್ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು. ಆಗಸ್ಟ್ 14, 1947 ರಂದು, ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ, 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವ ಮೂಲಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರು. 1940 ರಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿದರು. ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿತ್ತು.

14. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಂಡಿತ್:

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಂಡಿತ್ ಅವರು ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರ ತಂಗಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆಗಸ್ಟ್ 18, 1900ರಂದು ಅಲಹಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಚಳುವಳಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಸಚಿವೆಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು

ರಚಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದ ಮೊದಲ ನಾಯಕರು. ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೇರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರಾಗಿ (1937–39) ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ (1962–64) ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸರಕಾರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಭಾವ ಸಂವಿಧಾನದ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.

15. ಆನಿ ಮಸ್ಕರೇನ್:

ಆನಿ ಮಸ್ಕರೇನ್ ಅವರು ಕೇರಳದ ತಿರುವನಂತಪುರದ ಕೆಥೋಲಿಕ್ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರು ತಿರುವಾಂಕೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ. ಅವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ 15 ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಟ್ರಾವಂಕೂರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಮತ್ತು ದಲಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸುಗಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ವಿರುದ್ಧವೂ ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ರೂಪಿಸುವುದು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಸಮಾರೋಪ:

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕೇವಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಬಲವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದವರು. ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು, ರಾಜಕುಮಾರಿ ಅಮೃತ್ ಕೌರ್, ಹಂಸಾ ಮೆಹ್ತಾ, ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ವೇಲಾಯುಧನ್ ಮುಂತಾದ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಗ್ರಾನ್ ವಿಲ್ ಆಸ್ಟಿನ್ : ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ : ಮೂಲ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ
2. ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರ : ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ
3. ರಮಾನಾಥ್ ಗುಹಾ : ಭಾರತ : ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಇತಿಹಾಸ
4. ಸುಭಾಷ್ ಕಾಶ್ಯಪ್ : ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
5. ಎನ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳು
6. ಅಪರ್ಣಾ ಬಸು : Women and the Indian National Movement
7. Geraldine Forbes : Women in Modern India
8. Reena Agarwal : Women and Law in India
9. ನೀಲಿಮಾ ದೇಸಾಯಿ : ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳು
10. ಲೀಲಾ ಸೇಠ್ : On Balance (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಕುರಿತ ಅಂಶಗಳು)
11. Economic and Political Weekly (EPW) ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನ ಕುರಿತ ಲೇಖನಗಳು
12. Indian Journal of Gender Studies
13. Journal of Constitutional Law and Jurisprudence
14. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆ – ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ದಾಖಲೆಗಳು
15. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಕೈವ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ – ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.